

30. april 2021

INTERN RETSKRIVNINGSSINSTRUKS

Supplement

til

Retskrivningsordbogen, 4. udgave (RO 2012)

7. udgave rev. 3

Gælder fra den 1. maj 2021

Denne udgave erstatter alle tidligere instrukser

EU's institutioner

FORORD

Det er syvende udgave af den interne retskrivningsinstruks. Denne udgave erstatter alle tidligere instrukser.

Det skal understreges, at instruksens er et supplement til Retskrivningsordbogen, 4. udgave (RO 2012), og der henvises til denne i alle spørgsmål, der ikke er omtalt i instruksens. Paragrafhenvisningerne til RO er til 4. udgave.

Retskrivningsinstruksens er udarbejdet i et samarbejde mellem oversættelsesafdelingerne i Parlamentet, Rådet, Kommissionen, Domstolen, Revisionsretten, EØSU/Regionsudvalget, Centralbanken samt Publikationskontoret.

Kommentarer og eventuelle ændringsforslag bedes rettet til:

- Parlamentets IS-formand Caspar Curdt-Christiansen: caspar.curdt@europarl.europa.eu
- Rådet ved Karin Bundgaard og Louise Ottesen: da.term@consilium.europa.eu
- Kommissionens Sprog- og Terminologiudvalg (STU) ved Jakob Mortensen: Jakob.MORTENSEN@ec.europa.eu
- Domstolens danske sprogkontor ved Rie Kofoed: rie.kofoed@curia.europa.eu

FORORD.....	2
FORSKELLIGE RETSKRIVNINGSPROBLEMER.....	6
1. ACCENTER OG SÆRLIGE TEGN (RO 2012 § 2 og § 5).....	6
2. ANFØRSELSTEGN (RO 2012 § 58).....	6
3. FORKORTELSER.....	7
3.1. Forkortelser af fællesnavne – store eller små bogstaver? (RO 2012 § 14.3).....	7
3.2. Forkortelser af egennavne – store eller små bogstaver? (RO 2012 § 14.1 og § 14.2).....	7
3.2.1. Initialforkortelser.....	7
3.2.2. Stavelsesforkortelser.....	7
3.3. Bøjede former af forkortelser – apostrof eller ej? (RO 2012 § 6.1).....	8
3.3.1. Forkortelser uden punktum, der skrives med store bogstaver.....	8
3.3.2. Forkortelser uden punktum, der udtales som ord og ikke skrives med store bogstaver.....	8
3.3.3. Forkortelser uden punktum, der ender på -s, -x eller -z (RO 2012 § 21.2).....	8
3.3.4. Forkortelser med punktum (RO 2012 § 6.1 og § 21.3).....	8
4. ADJEKTIVER, DER ENDER PÅ TRYKSTÆRK VOKAL (RO 2012 § 28.2).....	8
5. VERBER, DER ENDER PÅ TRYKSTÆRKT -i, -u, -y (RO 2012 § 29.1.b).....	8
6. ADVERBIUM + PRÆPOSITION: ET ELLER FLERE ORD? (RO 2012 § 19).....	8
6.1. Adverbiel anvendelse.....	8
6.2. Præpositionel anvendelse.....	9
7. SAMMENSÆTNINGER MED OG UDEN BINDESTREG.....	9
7.1. Sammensætninger uden bindestreg (RO 2012 § 18).....	9
7.2. Sammensætninger med bindestreg (RO 2012 § 57.3 og § 57.4).....	9
7.2.1. Sammensætninger med forkortelser med store bogstaver, enkeltbogstaver, taltegn, symboler mv. .	9
7.2.2. Tydeliggørende bindestreg.....	10
7.2.3. Gruppesammensætninger (RO 2012 § 57.7.a).....	10
7.2.4. Sammensætninger af betydningsmæssigt sidestillede led (RO 2012 § 57.5).....	11
8. BETEGNELSER INDEN FOR KEMI, MEDICIN OG NATURVIDENSKAB.....	11
8.1. Kemiske og medicinske betegnelser.....	11
8.2. Latinske dyre- og plantenavne.....	11
9. KOMMA (RO 2012 §§ 45-51).....	12
STORE OG SMÅ BOGSTAVER.....	12
10. INDLEDNING.....	12
11. NAVNEMARKØR.....	12
11.1. Generelt om fællesnavne og egennavne.....	12
12. FREMHÆVELSESMIDDEL.....	13
13. HØFLIGHEDSMARKØR.....	13
14. FORKORTELSESMARKØR.....	13
15. EGENNAVN ELLER FÆLLESNAVN?.....	13
15.1. Specifik eller ikkespecifik reference?.....	14
15.2. Ental og flertal.....	14
15.3. Bestemthed.....	15
16. SAMMENSÆTNINGER.....	16
16.1. Stort- og småtskrivning i sammensætninger med egennavn uden bindestreg.....	16
16.1.1. Sammensætninger, hvis sidste del er et egennavn (RO 2012 § 12.10.a).....	16
16.1.2. Sammensætninger, hvis første del er et egennavn, men som ikke i sig selv er et egennavn.....	16
16.1.2.1. Med lille begyndelsesbogstav (RO 2012 § 12.10.b).....	16
16.1.2.2. Med stort begyndelsesbogstav.....	17

16.2.	Stort- og småskrivning i sammensætninger med egennavn <i>med</i> bindestreg.....	18	
16.2.1.	Sammensætninger med bindestreg, der i sig selv er egennavne	18	
16.2.2.	Sammensætninger med bindestreg, der er fællesnavne.....	18	
16.2.2.1.	Gruppesammensætninger	18	
16.2.2.2.	Tydeliggørende bindestreg: usædvanlige sammensætninger.....	18	
17.	FLERLEDDEDE EGENNAVNE	19	
17.1.	Indledning	19	
17.2.	Stort eller lille begyndelsesbogstav?.....	19	
17.2.1.	Artikler	19	
17.2.2.	Verber	19	
17.2.3.	Pronominer	19	
17.2.4.	Talord.....	20	
17.2.5.	Adverbier	20	
17.2.6.	Nedslidte udtryk.....	20	
17.2.7.	Sammensætninger.....	21	
17.2.8.	Fællesled i sammensatte dele af egennavne.....	21	
18.	VÆRKTITLER (RO 2012 § 12.9)	21	
18.1.	Korte titler.....	22	
18.2.	Lange titler	22	
19.	EGENNAVNE – SKELNEN MELLEM OFFICIELT NAVN, KALDENAVN OG KORTFORM	22	
19.1.	Definition.....	22	
19.2.	Sondring mellem kaldenavn og kortform.....	23	
19.3.	Kortformer med navnekarakter.....	24	
DEN PRAKTISKE ANVENDELSE AF REGLERNE OM STORE OG SMÅ BOGSTAVER – TYPEEKSEMPLER			25
20.	BETEGNELSER, DER BETRAGTES SOM EGENNAVNE OG DERFOR SKRIVES MED STORT	25	
20.1.	Den fulde betegnelse for et land.....	25	
20.2.	Verdenshjørner, når de bruges som betegnelse for et geografisk område	25	
20.3.	Institutioner og organisationer og underafdelinger heraf.....	26	
20.4.	Andre institutioner og organisationer, hvis navn ikke umiddelbart viser, at der er tale om en institution eller organisation	26	
20.5.	Udvalg, komitéer, grupper, netværk, paneler og underafdelinger heraf	27	
20.6.	Fonde	27	
20.7.	Kulturelle begivenheder, sportsarrangementer, kampagner, mediebegivenheder	28	
20.8.	Kaldenavne på programmer, initiativer, fællesforetagender og lignende	28	
20.9.	Bygninger	28	
21.	BETEGNELSER, DER IKKE BETRAGTES SOM EGENNAVNE OG DERFOR SKRIVES MED LILLE	28	
21.1.	Retsakter og lignende.....	28	
21.1.1.	Afgørelser.....	28	
21.1.2.	Aftaler	29	
21.1.3.	Akter	29	
21.1.4.	Arrangementer.....	29	
21.1.5.	Beretninger, årsberetninger	29	
21.1.6.	Chartre	29	
21.1.7.	Direktiver	29	
21.1.8.	Erklæringer	29	
21.1.9.	Forordninger	29	
21.1.10.	Grønbøger.....	29	
21.1.11.	Henstillinger	29	
21.1.12.	Hvidbøger	29	
21.1.13.	Kodekser, koder	30	
21.1.14.	Konventioner	30	
21.1.15.	Meddelelser (herunder personalemeddelelser).....	30	
21.1.16.	Memoranda	30	
21.1.17.	Overenskomster	30	

21.1.18.	Pagter	30
21.1.19.	Protokoller	30
21.1.20.	Rapporter	30
21.1.21.	Resolutioner	30
21.1.22.	Tariffer, nomenklaturer, fortegnelser	31
21.1.23.	Traktater	31
21.1.24.	Vedtægter, statutter	31
21.2.	Cykluser, dialoger, runder, forhandlinger, forlig osv.	31
21.3.	Særlige dage, uger og år	31
21.4.	Dimensioner	31
21.5.	Konferencer, symposier, seminarer og lignende	31
21.6.	Landes administrative enheder og historiske inddelinger	32
21.7.	Markeder	32
21.8.	Net, der ikke har karakter af institution	32
21.9.	Rum og områder	32
21.10.	Ordninger, systemer, instrumenter, faciliteter	32
21.11.	Politikker	33
21.12.	Priser	33
21.13.	Programmer, handlingsprogrammer, handlingsplaner, initiativer, fællesforetagender, projekter, aktioner, foranstaltninger, strategier, infrastrukturer, konsortier	33
21.14.	Registre	33
21.15.	Styrende, besluttende og ledende myndigheder og instanser samt forskellige interne EU- instanser	33
TILLÆG		35

FORSKELLIGE RETSKRIVNINGSPROBLEMER

1. ACCENTER OG SÆRLIGE TEGN (RO 2012 § 2 og § 5)

Den eneste accent, der anvendes på dansk, er accent aigu (´). Der kan altså ikke bruges en fransk stavemåde med accent grave i ord som:

ajour, ajourføre, apropos, 3 stk. a 25 øre

I vores tekster følger vi dog som udgangspunkt fremmede sprogs brug af diakritiske tegn (tegn over eller under et bogstav) og særbogstaver i personnavne og geografiske navne (RO 2012 § 2.2):

Besançon, Forlì, Genève, Île-de-France, Łódź, München, Ordóñez, Orléans, Plzeň, Rhône, Wrocław

Vi bruger accent i flerstavellesord, der ender på trykstærkt e, også i bøjningsformer og i ord skrevet med store bogstaver:

<i>idé</i>	<i>idéen</i>
<i>komité</i>	<i>komitéen</i>
<i>kommuniké</i>	<i>kommunikéet</i>
<i>resumé</i>	<i>resuméet</i>
KOMITÉ	KOMITÉEN

Reglen gælder også sammensætninger:

idégrundlag

Der kan sættes accent som trykstreg for at lette læsningen, særligt hvis ordet eller ordformen i sammenhængen kan forveksles med andre ord:

*analysér
dér, én, ét, hér
fórhærdede materialer*

Det anbefales at være tilbageholdende med denne brug af accenttegn.

2. ANFØRSELSTEGN (RO 2012 § 58)

Vi bruger anførselstegn omkring et udtryk, der defineres:

Ved "landbrugsprodukter" forstås de varer, der er opført i kapitel 1-24 i den kombinerede nomenklatur ...

I denne fælles aktion forstås ved "personer med ansvar for bekæmpelse af menneskehandel og seksuel udnyttelse af børn" følgende personkategorier, for så vidt de har kompetence på området: ...

Vi sætter anførselstegn før og efter et citat. Hvis et punktum eller et andet sluttegn hører med til citatet, sættes det før anførselstegnet.

"Der er to slags mennesker her i verden – dem, der vil være noget stort, og dem, der vil gøre noget stort."

Hvis det ikke hører med til citatet, sættes det efter anførelstegnet.

Det var ved den lejlighed, Krag udtalte, at "man har et standpunkt, til man tager et nyt".

Komma sættes før anførelstegnet.

"Det må da være det rigtige svar," tænker Mette.

Afsluttes citatet med et sluttegn, kan der sættes komma efter anførelstegnet.

"Er du nu også helt sikker?", spørger Mette tit sig selv.

Vi bruger anførelstegn omkring lange titler i forbindelse med grønbøger, hvidbøger og meddelelser (se eksemplerne i [punkt 18.2](#)).

3. FORKORTELSER

3.1. Forkortelser af fællesnavne – store eller små bogstaver? (RO 2012 § 14.3)

Forkortelser af fællesnavne skriver vi med store bogstaver, når de udtales som bogstaver, og med små, når de i almindelighed udtales som ord:

*BNI, BNP, CD, DNA, DVD, GMO, IKT, IT, KN, SMV, TV, USB
aids, covid, epo, hiv, ufo
CD-rom*

3.2. Forkortelser af egennavne – store eller små bogstaver? (RO 2012 § 14.1 og § 14.2)

3.2.1. Initialforkortelser

Forkortelser af egennavne, der er dannet af begyndelsesbogstaver fra ord eller orddele, skrives med store bogstaver:

*DSB, EFTA, ELFUL, ELISA, EMAS, EMRK, EØS, GATT, NATO, REACH,
TARGET*

Dette gælder også ældre initialforkortelser, dannet i EU-sammenhæng, som efter den tidligere instruks kun blev skrevet med stort begyndelsesbogstav:

PHARE, TACIS

3.2.2. Stavelserforkortelser

Forkortelser af egennavne, der er dannet af stavelser eller orddele, skrives med stort begyndelsesbogstav:

Benelux, Coreper, Euratom, Europol, Frontex

Ved stavelsesforkortelser, der er dannet uden for EU eller i samarbejde med tredjeparter, respekteres den internationalt etablerede stavemåde, hvilket ofte, om end ikke nødvendigvis, indebærer, at de skrives med store bogstaver:

e-CODEX, EUNAVFOR, EUPOL COPPS, EuroLat, INTERPOL, KFOR, MERCOSUR

Dog kan man undtagelsesvis fravige reglen og følge originalteksten, f.eks. for i en bestemt kontekst at undgå utilsigtet fremhævning. Hvis *MERCOSUR* f.eks. står sammen med en række andre organisationer, der alle kun skal skrives med stort begyndelsesbogstav, kan man undtagelsesvis følge originalen og i stedet skrive *Mercosur*.

3.3. Bøjede former af forkortelser – apostrof eller ej? (RO 2012 § 6.1)

3.3.1. Forkortelser uden punktum, der skrives med store bogstaver

Der sættes apostrof foran bøjningsendelser:

CFC'er, EU's, GMO'erne, KFOR's, NATO's, NGO'en, TSI'erne, TV's

3.3.2. Forkortelser uden punktum, der udtales som ord og ikke skrives med store bogstaver

Bøjningsendelser tilføjes direkte på forkortelsen:

aidsen, CD-rommer, CD-roms, Corepers, epoen, hivs

3.3.3. Forkortelser uden punktum, der ender på -s, -x eller -z (RO 2012 § 21.2)

Genitiv dannes ved hjælp af apostrof:

aids', SAS'

3.3.4. Forkortelser med punktum (RO 2012 § 6.1 og § 21.3)

Der sættes ikke apostrof foran bøjningsendelser:

cand.mag.ernes beskæftigelsesmuligheder

4. ADJEKTIVER, DER ENDER PÅ TRYKSTÆRK VOKAL (RO 2012 § 28.2)

Ny og *fri* skriver vi med *e* i bestemt form ental og i flertal:

frie, nye

5. VERBER, DER ENDER PÅ TRYKSTÆRKT -i, -u, -y (RO 2012 § 29.1.b)

Vi skriver *e* i følgende bøjede former:

befrier, befries, duer, fornyer, fornyes, indfrier, indfries

6. ADVERBIUM + PRÆPOSITION: ET ELLER FLERE ORD? (RO 2012 § 19)

6.1. Adverbiel anvendelse

Når forbindelsen fungerer som adverbium og altså ikke har en styrelse, skrives den i ét ord:

De bor i huset overfor.

6.2. Præpositionel anvendelse

Når forbindelsen fungerer som præposition og altså *har* en styrelse, skriver vi den i to ord – også i de tilfælde, hvor RO 2012 giver valgfrihed (§ 19.1.a):

*De bor over for det gule hus.
Det er det gule hus, de bor over for.*

7. SAMMENSÆTNINGER MED OG UDEN BINDESTREG

Generelt gælder, at bindestreger skal bruges mindst muligt, men den måde, Retskrivningsordbogen foreskriver, skal naturligvis anvendes. Hvis institutioner, udvalg m.m. anvender bindestreg i deres navn, skal det også respekteres.

7.1. Sammensætninger uden bindestreg (RO 2012 § 18)

Ord sammensættes som hovedregel uden mellemrum eller bindestreger:

*topmøde
onlineordbog*

Det gælder også sammensætninger med fremmedord:

governancebegrebet

Det gælder ligeledes sammensætninger med forkortelser, der udtales som almindelige ord og ikke skrives med store bogstaver:

*aidsramt
appudvikler
mobilapp
ramkapacitet*

Sammensætninger med egennavn *uden* bindestreg, se [punkt 16.1](#).

7.2. Sammensætninger med bindestreg (RO 2012 § 57.3 og § 57.4)

7.2.1. Sammensætninger med forkortelser med store bogstaver, enkeltbogstaver, taltegn, symboler mv.

I sammensætninger med forkortelser med store bogstaver og i sammensætninger med enkeltbogstaver, taltegn, symboler mv. bruges der bindestreg:

*§-nummer
27-årig
e-mail
EFTA-staterne (se også [punkt 17.2.8](#))
EU-27
EUR-19
EU-støtte
GMO-produkt
I/A-punkt
IT-kompetence
KFOR-udsendte*

NATO-tropper
tre-d-printer
TSI-bestemmelse

Undtagelser:

Internationalt etablerede stavemåder:

COP15
G8

Endvidere skrives:

iland
ubåd
uland

Selv om disse sammensætninger udvides med flere led, skal der ikke sættes flere bindestreger (RO 2012 § 57.3.a og § 57.4):

§-nummerændring
3-månedersperiode
8-punktshandlingsprogram
12-sømilegrænse
e-mailadresse
EU-støtteansøgning
I/A-punktsnote
IT-kompetenceudvikler
S-togsstation
tre-d-printersoftware

Sammensætninger med egennavn *med* bindestreg, se [punkt 16.2](#).

7.2.2. Tydeliggørende bindestreg

Der kan indsættes tydeliggørende bindestreger (RO 2012 § 57.8) i sammensætninger med usædvanlige eller svært læselige ord- og bogstavsammenstød:

offshore-efterforskning
og-tegn
sen-navn
stress-symptomer

Er man i tvivl, tilrådes det, at der ikke sættes bindestreg.

7.2.3. Gruppesammensætninger (RO 2012 § 57.7.a)

Gruppesammensætninger er ifølge RO 2012 sammensætninger, hvis ene led er skrevet i mere end ét ord. Her skal der sættes bindestreg mellem flerordsforbindelsen (*ad hoc* i første eksempel) og resten af sammensætningen (*gruppe* i første eksempel), men som hovedregel ikke mellem ordene i flerordsforbindelsen:

ad hoc-gruppe
blåt kort-spørgsmål
de facto-ankendelse
pro rata temporis-metoden
Røde Kors-medarbejder
finans-joint venture
kalkun-cordon bleu

7.2.4. Sammensætninger af betydningsmæssigt sidestillede led (RO 2012 § 57.5)

Der sættes bindestreg mellem betydningsmæssigt sidestillede led (svarende til en formulering med både ... og) i en sammensætning:

ACS-EU
jurist-lingvist
offentlig-privat
teknisk-administrativ
øre-næse-hals

Når sammensætninger bestående af sidestillede led indgår i en større sammensætning, fortsætter man med bindestreg:

EU-EØS-samarbejdet
jurist-lingvist-gennemgang
øre-næse-hals-læge
øre-næse-hals-relaterede (sygdomme)

Ved sammensætninger af sidestillede adjektiver bøjes kun det sidste led i sammensætningen:

det rød-hvide flag
et offentlig-privat partnerskab
teknisk-administrativt personale
teknisk-videnskabelige uddannelser

8. BETEGNELSER INDEN FOR KEMI, MEDICIN OG NATURVIDENSKAB

8.1. Kemiske og medicinske betegnelser

Vi følger som hovedregel den stavemåde, der bruges i faglitteraturen og de relevante leksika (navnlig Kemisk Ordbog udgivet af Kemisk Forenings Nomenklaturudvalg), f.eks. *ether*, *chlor* og *glucose*.

I tekster henvendt til en bredere offentlighed, f.eks. i pressemeddelelser og webartikler, følger vi RO 2012 og skriver *æter*, *klor* og *glukose*.

8.2. Latinske dyre- og plantenavne

I toleddede latinske artsnavne skrives det første ord (slægtsbetegnelsen) med stort, mens andet ord (artsbetegnelsen) skrives med lille. Hele navnet skrives med kursiv. Forkortelser som sp. og spp. indgår ikke i navnet og skrives ikke med kursiv:

Canis lupus
Populus tremula
Salmo spp.

9. KOMMA (RO 2012 §§ 45-51)

Vi anvender traditionel kommatering, dvs. vi sætter startkomma (RO 2012 §§ 49-50). Vi sætter også altid komma foran *men*.

STORE OG SMÅ BOGSTAVER

10. INDLEDNING

Hovedreglen for brug af store og små bogstaver er, at man skriver med små bogstaver, medmindre der er en særlig grund til at skrive med store.

Store bogstaver har forskellige funktioner i sproget. I det følgende omtales især funktionen som navnemarkør, men kort også funktionerne som fremhævelsesmiddel og høflighedsmarkør. Funktionen som forkortelsesmarkør er omhandlet i [punkt 3](#).

11. NAVNEMARKØR

11.1. Generelt om fællesnavne og egennavne

Fællesnavne er substantiver, der beskriver levende væsener, genstande, aktiviteter, begreber eller lignende ved at henføre dem til en bestemt klasse med fælles egenskaber. De kan som regel optræde i alle bøjningsformer:

et land, byen, drenge, pigerne

Egennavne udpeger og benævner derimod én bestemt person eller genstand, ét bestemt sted eller lignende. De forekommer normalt kun i én tal- og bestemthedsform:

A.P. Møller, Paris, Peter, Polen, Sprognævnet, Øresund

Det hænder dog, at egennavne sættes i flertal (RO 2012 § 6.4, § 12.3 og § 12.5), og sommetider kan de endda, helt som fællesnavne, bøjes i alle former:

*Der er stadig tre Nykøbinge i Danmark.
Han er kørt i Volvoen.
Hun har købt en Volvo.
FN holder møde om situationen i de to Koreaer.*

Overgangen til egentlig anvendelse af egennavne som fællesnavne er glidende og afhænger nok af skribentens synsvinkel. Men det, at egennavnet bruges med artikel og bøjes i tal og bestemthed, kan være tegn på, at det har karakter af fællesnavn i konteksten:

*en bordeaux
en camembert
en don juan
de danske jenser*

Fællesnavne anvendt som egennavne kan ofte kendes på, at de er stivnet i én bestemt form, som kan være bestemt eller ubestemt, ental eller flertal:

Forum, Højesteret, Information, Venstre

Børsen, Dyrehaven, Enhedslisten, Golfen, Grenen, Holmen, Kanalen, Nordpolen, Parken

Folkets Hus, Kongens Have, Statens Museum for Kunst

Det Døde Hav, Den Gule Flod, Det Hvide Hus

Botanisk Have, Mellemfolkeligt Samvirke, Nordisk Råd

Socialdemokraterne, Tipperne

De Forenede Arabiske Emirater, De Grønne

I [punkt 15-19](#) gennemgås forskellige problemer med stortskrivning af egennavne.

12. FREMHÆVELSESMIDDEL

Lutter store bogstaver kan bruges til at fremhæve dele af teksten. Det gøres ofte i overskrifter, på forsider og lignende.

Herudover er der sommetider brug for at markere, hvilken del af et personnavn der er efternavn. Som en undtagelse fra det normale på dansk kan det gøres ved at skrive efternavnet med store bogstaver. Skal det sættes i genitiv, forbliver genitiv-s'et lille:

Pierre MORELs mandat

13. HØFLIGHEDSMARKØR

Hovedreglen for titler er, at de skrives med lille (RO 2012 § 13.3):

*Brev fra kulturministeren
Denne vej, hr. generalsekretær
Frokost hos dronning Margrethe og prins Henrik
Til ambassadøren*

Men titler, der indledes med et possessivt pronomen, skrives med stort (RO 2012 § 13.2):

*Hans Excellence Ambassadøren
Hendes Majestæt Dronningen*

14. FORKORTELSMARKØR

Om forkortelser, se [punkt 3](#).

15. EGENNAVN ELLER FÆLLESNAVN?

I forbindelse med fællesnavne anvendt som egennavne vil der undertiden være en grundlæggende tvetydighed, således at et udtryk kan opfattes enten som fællesnavn eller som egennavn:

*Hvor er Retskrivningsordbogen/retskrivningsordbogen?
Vi tog toget fra Hovedbanegården/hovedbanegården*

Hvis man er i tvivl, anbefales det at skrive med lille.

15.1. Specifik eller ikkespecifik reference?

Artikelbrugen kan undertiden give et fingerpeg om, hvorvidt et fællesnavn er anvendt som egennavn eller ej. Den ubestemte artikel bruges således ofte i udtryk med ikkespecifik reference, herunder om nye fænomener, der endnu ikke har været omtalt i teksten, eller som endnu ikke har fået navn. I sådanne tilfælde er der tale om fællesnavne, f.eks.:

*Alle lande har et udenrigsministerium
Kommissionen vil nedsætte et kulturudvalg
Kommissionens afgørelse af 24. oktober 2005 om oprettelse af en ekspertgruppe for elektronisk handel*

Der kan dog ikke heraf sluttes noget om, hvad der gælder i forbindelse med bestemthed. Anvendelsen af den bestemte form om det specifikke betyder ikke nødvendigvis, at der er tale om et egennavn; i forbindelse med bestemthed må der tages stilling i hvert enkelt tilfælde:

*De arbejder på repræsentationen i Bruxelles
Han arbejder på Danmarks Faste Repræsentation ved EU
Han arbejder på EU-Repræsentationen
Han er ansat på ambassaden i Luxembourg
Hun er udsendt af det litauiske udenrigsministerium
Hun er udsendt af Udenrigsministeriet
I dag har Kulturudvalget netop holdt møde*

I retsakter om nedsættelse af udvalg og lignende, der i bestemt form skrives med stort, forekommer betegnelsen på udvalget og lignende ofte i både ubestemt og bestemt form. Når det står i ubestemt form, skrives det med lille:

Der nedsættes et udvalg for biocidholdige produkter under agenturet

Når det står i bestemt form, skrives det med stort:

*Artikel 27
Nedsættelse af Udvalget for Biocidholdige Produkter*

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af Fonden for Retfærdig Omstilling

Hver medlemsstat har ret til at udnævne et medlem af Udvalget for Biocidholdige Produkter

15.2. Ental og flertal

Når et fællesnavn, der kan optræde som egennavn, anvendes i et andet tal end det, det optræder i som egennavn, vil man normalt opfatte det som et fællesnavn:

*Alle institutionernes miljøudvalg holdt et fælles møde
Der har været livlig aktivitet på de faste repræsentationer i Bruxelles
Der står ti retskrivningsordbøger i reolen
Medlemsstaternes udenrigsministerier holdes underrettet*

15.3. Bestemthed

Nogle egennavne optræder normalt med bestemthedsendelse eller med bestemt artikel:

Det Monetære Udvalg
Europa-Kommissionen
Folketinget
Miljøministeriet
Regionsudvalget
Udenrigsministeriet

Når elementet af egennavn er stærkt, skrives de også med stort, selv om de indgår i et større substantivsyntagme:

det danske Folketing
det splittede Monetære Udvalg
EU's Regionsudvalg
Rådets Miljøgruppe

Dette gælder også, selv om bestemtheden helt forsvinder:

en stærk Europa-Kommission
et enigt Folketing

Fravær af bestemthed og/eller bestemthedsendelse kan dog indikere, at der ikke længere er tale om et egennavn, men et fællesnavn. I så fald skrives med lille begyndelsesbogstav:

det polske miljøministerium stod fast på sin kritik af landbruget
et effektivt udenrigsministerium er en forudsætning for et lands indflydelse

I mange tilfælde må det bero på et subjektivt skøn, om man opfatter en betegnelse som et egennavn eller et fællesnavn, og der kan ikke altid gives entydige regler, se også ovenfor, særlig [punkt 15.1](#).

Når betegnelser, der anvendes uden bestemthedsendelse om forskellige landes parlamenter eller parlamentskamre, er sammenfaldende med navnene på de pågældende lovgivende forsamlinger (*Forbundsdag, Underhus, Nationalforsamling, Knesset, Cortes* osv.), skrives de med stort:

det britiske Underhus' European Scrutiny Committee har gjort mig opmærksom på en analyse af visse aspekter af ovennævnte forslag
det italienske Deputeretkammer er splittet
udtalelse fra det franske Senat om forslag til Rådets forordning om Unionens retningslinjer

Når betegnelser for parlamenter og parlamentskamre bruges i generisk betydning om et lands lovgivende forsamling (uden anvendelse af det egentlige navn), skrives de med lille:

det italienske andetkammer er splittet

Særligt for betegnelsen *parlament* gælder det, at *Parlamentet* er et egennavn, når der er tale om Europa-Parlamentet (se [punkt 19.3](#)), ellers er det et almindeligt fællesnavn:

*det græske parlament har stemt ja til den nye spareplan
medlemmer af Det Forenede Kongeriges parlament kunne indtil 2009 samtidig
være medlemmer af Europa-Parlamentet*

16. SAMMENSÆTNINGER

16.1. Stort- og småtskrivning i sammensætninger med egennavn *uden* bindestreg

Sammensætninger med egennavn skrives som hovedregel i ét ord uden bindestreg i overensstemmelse med den almindelige hovedregel om sammenskrivning (se [punkt 7.1](#)).

16.1.1. Sammensætninger, hvis sidste del er et egennavn (RO 2012 § 12.10.a)

Når den sidste del af en sammensætning er et egennavn, er hele sammensætningen et egennavn og skrives derfor med stort:

<i>Eksjugoslavien</i>	<i>Storserbien</i>
<i>Nazityskland</i>	<i>Sydfrankrig</i>
<i>Nordatlanten</i>	<i>Østeuropa</i>
<i>Storkøbenhavn</i>	

16.1.2. Sammensætninger, hvis første del er et egennavn, men som ikke i sig selv er et egennavn

16.1.2.1. Med lille begyndelsesbogstav (RO 2012 § 12.10.b)

Fast indarbejdede sammensætninger uden tydelig forbindelse til det oprindelige egennavn, der indgår i dem, skrives altid med lille:

<i>akillesene</i>	<i>mozartkugle</i>
<i>ariadnetråd</i>	<i>napoleonshat</i>
<i>dieselmotor</i>	<i>roskildesyge</i>
<i>isabellafarvet</i>	<i>røntgenstråler</i>
<i>londonsofa</i>	<i>waleskringle</i>

Vi følger RO 2012's anbefaling om også at skrive andre fast indarbejdede sammensætninger med en tydeligere forbindelse til det oprindelige egennavn med lille. Der kan bl.a. være tale om sammensætninger, der betegner produkter, og sammensætninger med personbetegnelser som andet led:

<i>alaskasej</i>	<i>kinabark</i>
<i>alpeviol</i>	<i>kinakål</i>
<i>atlanterhavslaks</i>	<i>manilahamp</i>
<i>chilesalpeter</i>	<i>middelhavsafgrøde</i>
<i>faksealk</i>	<i>middelhavsprodukt</i>
<i>grønlandshval</i>	<i>middelhavssalt</i>
<i>havannacigar</i>	<i>østersølaks</i>
<i>afrikaekspert</i>	<i>kosovoalbaner</i>
<i>christiansborgjournalist</i>	<i>unionsborger</i>

<i>danmarkshistorie</i>	<i>middelhavsanæmi</i>
<i>europadebat</i>	<i>middelhavspolitik</i>
<i>europapolitik</i>	<i>middelhavsprogram</i>
<i>folketingsvalg</i>	<i>parlamentsbeslutning</i>
<i>kommissionsdirektiv</i>	<i>rådssamling</i>
<i>excelark</i>	<i>googlesøgning</i>
<i>facebookprofil</i>	<i>worddokument</i>

16.1.2.2. Med stort begyndelsesbogstav

Sammensætninger, som har egennavns karakter, fordi de betegner et geografisk område, skrives med stort:

<i>Amazonbækkenet</i>	<i>Middelhavsområdet</i>
<i>Balkanlandene</i>	<i>Stillehavskyst</i>
<i>Congobækkenet</i>	<i>Vestbalkanlandene</i>
<i>Golfstaterne</i>	<i>Østersølandene</i>
<i>Maghreblandene</i>	<i>Østersøområdet</i>
<i>Middelhavslandene</i>	

Også når sammensætninger ikke har egennavns karakter, kan førsteleddets navnekarakter være så stærk, at det føles mest naturligt at skrive med stort:

Blicherforsker
Golfkrisen
Irakkrigen
Thorningregeringen
Tobinskat

Sammensætninger med stavelsesforkortelser, som er egennavne, skrives med stort begyndelsesbogstav:

Beneluxlandene
Corepermøde
Euratomtraktaten

I navne på multilaterale/internationale traktater, konventioner, aftaler, EU-programmer, internationale forhandlinger m.m., hvori der indgår et egennavn, bruger vi stort begyndelsesbogstav:

<i>Berlinerklæringen</i>	<i>Romtraktaten</i>
<i>Bernklubben</i>	<i>Schengenkonventionen</i>
<i>Erasmusprogrammet</i>	<i>Urbaninitiativet</i>
<i>Europaaftalerne</i>	<i>Uruguayrunden</i>
<i>Linguaprogrammet</i>	<i>Wienerkonventionen</i>
<i>Lissabontraktaten</i>	

Om navne på konventioner mv., hvis første led er et flerleddet egennavn, se [punkt 16.2.2.1](#) om gruppesammensætninger.

16.2. Stort- og småtskrivning i sammensætninger med egennavn *med* bindestreg

16.2.1. Sammensætninger med bindestreg, der i sig selv er egennavne

Sammensætninger med bindestreg, der i sig selv er egennavne, behandles på samme måde som dobbeltnavne af typen *Anne-Marie*, dvs. at både førsteleddet og leddet efter bindestregen skrives med stort begyndelsesbogstav:

ACS-Gruppen (arbejdsgruppe i Rådet)
Europa-Kommissionen
Europa-Parlamentet
EU-Rådet
Modersmål-Selskabet

Samme regel gælder for gruppesammensætninger og sammensætninger med sidestillede led, der i sig selv er egennavne:

Artikel 36-Udvalget
H.C. Andersen-Selskabet
Jurist-Lingvist-Gruppen
Justus Lipsius-Bygningen
S&D-Gruppen

Om sammensætninger med bindestreg, der indgår i flerleddede egennavne, se [punkt 17.2.8](#).

16.2.2. Sammensætninger med bindestreg, der er fællesnavne

16.2.2.1. Gruppesammensætninger

I gruppesammensætninger, hvis første led er et flerleddet egennavn, men som ikke i sig selv er et egennavn, skrives kun flerordsforbindelsen med stort, mens sidsteleddet i gruppesammensætningen skrives med lille (se også [punkt 7.2.3](#)):

Collegium Musicum-koncert
Île-de-France-regionen
New York-konventionen
Rio de Janeiro-konventionen
Røde Kors-medarbejder

16.2.2.2. Tydeliggørende bindestreg: usædvanlige sammensætninger

I usædvanlige eller svært læselige sammensætninger af egennavn og fællesnavn, hvor sammensætningen som helhed ikke er et egennavn, og hvor man undtagelsesvis vælger at sætte bindestreg, og førsteleddets navnekarakter er stærk, skrives egennavnsdelen med stort og fællesnavnsdelen med lille som i følgende eksempler (se tilsvarende [punkt 7.2.2](#)) (RO 2012 § 57.8):

Barroso-udspil
Magritte-udstilling
Somalia-indsamling

Det anbefales at være meget tilbageholdende med at anvende denne mulighed.

17. FLERLEDEDE EGENNAVNE

17.1. Indledning

I flerleddede egennavne, dvs. egennavne, der består af mere end ét ord, skrives der som hovedregel stort begyndelsesbogstav i første ord og i de mere betydningsfulde ord (dvs. andre ord end konjunktioner, præpositioner, artikler og enkelte andre småord) (RO 2012 § 12.2). Se også [punkt 20](#) om betegnelser, der betragtes som egennavne og derfor skrives med stort.

Af hensyn til en ensartet praksis i anvendelsen af denne regel kan der være grund til at se nærmere på grænsedragningen mellem ord, der skal skrives med stort, og ord, der skal skrives med lille. Vi er også nødt til at tage stilling til, om sammensætninger med bindestreg og gruppesammensætninger tæller som et eller flere ord, når vi skal udpege de mere betydningsfulde ord.

17.2. Stort eller lille begyndelsesbogstav?

17.2.1. Artikler

Artikler, der er første ord i et navn, skrives med stort:

*... i **Det** Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg sker ...*

Er de skilt fra resten af navnet, skrives de med lille:

*... i **det** ofte citerede Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg ...*

Artikler, der indleder et navn i et navn, opfattes som første ord i et navn og skrives med stort:

*Rådet for **Den** Europæiske Union*

Dette i modsætning til artikler, der indleder noget, som ikke er et navn:

*Generaldirektoratet for **det** Indre Marked*

17.2.2. Verber

Verber skrives med stort i alle former:

*IATA-Arbejdsgruppen vedrørende Passagerer, som **Må Afvises**
Udvalget for Tilpasning til den Tekniske Udvikling af Direktivet om
Minimumsforskrifter for Sikkerhed og Sundhed med henblik på at **Forbedre** den
Lægelige Bistand om bord på Skibe*

Se dog [punkt 17.2.7](#).

17.2.3. Pronominer

Pronominer skriver vi som hovedregel med lille:

*Ad Hoc-Gruppen af Repræsentanter for de Sundhedsmyndigheder i
Medlemsstaterne, **der** Er Ansvarlige for Bekæmpelsen af Aids*

Indefinitte pronominer regnes for at være lige så betydningsfulde som adjektiver og skrives derfor med stort. Der er bl.a. tale om *alle, anden, enhver, hver, ingen, mange, nogen, nogle, visse*:

Det Stående Udvalg for Bedriftssikkerhed og Sundhedsforhold i Kulminer og Anden Udvindingsindustri

17.2.4. Talord

Talord skrives med stort:

*De Tolv
Nationalmuseets Tredje Afdeling*

En og et kan også være artikler og skrives så med lille.

17.2.5. Adverbier

Adverbier skriver vi som udgangspunkt med lille:

Det Rådgivende Udvalg for Styrkelse af den Fælles Handelspolitik, særlig med hensyn til Beskyttelse mod Uretmæssig Handelspraksis

Mådesadverbier er adverbier, der er afledt af et adjektiv, og som kan omformuleres til *på ... måde, på ... vis*. På grund af deres betydningsmæssige slægtskab med adjektiverne regnes de med blandt de mere betydningsfulde ord og skrives med stort:

*Udvalget til Undersøgelse af Uretmæssigt Udbetalte Beløb
Udvalget vedrørende Særligt Udformede Bestemmelser*

Andre adverbier, der skønnes særlig betydningsfulde, kan skrives med stort:

Arbejdsgruppen vedrørende EU's Optræden Udadtil

17.2.6. Nedslidte udtryk

Ligesom præpositioner og konjunktioner skrives følgende sammensatte udtryk altid med lille:

*blandt andet
blandt andre
det vil sige
for så vidt angår
hvad angår
i betragtning af
i forbindelse med
i forhold til
i henhold til
i henseende til
i medfør af*

*i tilfælde af
i tilslutning til
inden for rammerne af
med henblik på
med hensyn til
om bord på
på grund af
på trods af
under hensyn til
under hensyntagen til
ved hjælp af*

Samme regel gælder for varianter af disse udtryk (dvs. udtryk, der afviger lidt fra ovenstående liste, f.eks. på grund af anden artikelbrug, indsatte adjektiver osv.). Som eksempel herpå kan nævnes:

*hvad specielt angår
med særligt henblik på*

17.2.7. S sammensætninger

Alle betydningsfulde ord eller led skrives med stort begyndelsesbogstav i egennavne med bindestreg.

I sammensætninger med bindestreg, der indgår i flerleddede egennavne, skrives alle led i sammensætningen med stort, fordi den helhed, som sammensætningen indgår i, er et egennavn:

*Den Europæisk-Arabiske Finansieringsgruppe
Det Tekniske Artikel 133-Udvalg
EFTA-Staternes Stående Udvalg (se også [punkt 7.2.1](#))
Gruppen vedrørende Brev- og E-Mailskrivning
Gruppen vedrørende E-Lovgivning
Udvalget for Ad Hoc-Løsninger på Interoperabilitetsproblemer
Udvalget for Ajourføring af Pro Rata Temporis-Metoden
Udvalget for In Vivo-Fertilisering
Udvalget vedrørende e-CODEX-Projektet*

Et egennavns skrivemåde, eksempelvis *e-CODEX*, ændres ikke, når det indgår i et flerleddet egennavn. Se også [punkt 3.2.2](#).

17.2.8. Fællesled i sammensatte dele af egennavne

Fælles første led: Der skrives med lille efter bindestregen, idet bogstavet efter denne opfattes som stående midt inde i et ord:

Udvalget for Arbejdsmedicin og -hygiejne

Fælles sidste led:

Brancheforeningen for Træ- og Papirindustrien

18. VÆRK TITLER (RO 2012 § 12.9)

Titler på publikationer betragtes som egennavne. Vi følger dog anbefalingen i RO 2012 om, at man i lange titler kun skriver første ord med stort. En lang titel definerer vi som en titel, der indeholder flere end to mere betydningsfulde ord, der kræver stortskrivning (se [punkt 17.1](#)). Egennavne, der under alle omstændigheder skulle skrives med stort, tæller ikke med. Som eksempler kan nævnes følgende:

18.1. Korte titler

En Rejse gennem Historien
Europæisk Økonomi

Egennavne tæller ikke med, når det skal afgøres, om en titel er kort eller lang:

Den Europæiske Unions Tidende
Samling af Afgørelser fra Domstolen og Retten
Teknologisk Samarbejde i Europa

18.2. Lange titler

Den økonomiske og sociale situation i Fællesskabet
Oprettelse af et finansielt integreret Europa
Samling af fællesskabsbestemmelserne om social sikring

NB: Eksisterende værktitler gengives naturligvis uændrede.

Rapporter, beretninger, erklæringer, hvidbøger, grønbøger, konventioner m.m. behandles som retsakter m.m., dvs. skrives med lille, og ikke som publikationer, selv om de eventuelt udgives i publikationsform (se eksemplerne i [punkt 21.1.10](#), [21.1.12](#) og [21.1.15](#)).

NB: Titler på grønbøger, hvidbøger og meddelelser kan have en struktur, der ikke lader sig indpasse i disse regler. I så fald behandles de som lange titler:

hvidbogen "Tilpasning til klimaændringer – Et europæisk handlingsgrundlag"
Kommissionens hvidbog "Om kunstig intelligens – En europæisk tilgang til ekspertise og tillid"

grønbogen "Om modernisering af EU's politik for offentlige indkøb – Mod et mere effektivt europæisk marked for offentlige indkøb"
Kommissionens grønbog "Skovbeskyttelse og skovinformation i EU – Skovene skal rustes til klimaændringerne"

Kommissionens meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget "Modstandsdygtighed i forhold til råstoffer af kritisk betydning – En kurs mod større sikkerhed og bæredygtighed"
meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet "EU's transportnet forbindes med dets nabolande – En strategi for et paneuropæisk transportnet"

NB: Ovenstående titler er ikke gengivet uændrede, men illustrerer den opbygning, som titlerne på Kommissionens dokumenter bør have. Bemærk især, at titel og undertitel bør adskilles af tankestreg i løbende tekst, selv når de på engelsk er adskilt af kolon.

19. EGENNAVNE – SKELNEN MELLEML OFFICIELT NAVN, KALDENAVN OG KORTFORM

19.1. Definition

Der er her tale om institutioner mv., der ud over deres fulde, officielle navn (niveau 1) har et kortere kaldenavn (niveau 2) og en kortform (niveau 3).

Typeeksempler:

1. *Det Internationale Hvederåd*
 2. *Hvederådet*
 3. *rådet*
-
1. *Udvalget for Inddrivelse af Fordringer*
 2. *Inddrivelsesudvalget*
 3. *udvalget*
-
1. *Den Vesteuropæiske Union*
 2. *Vestunionen*
 3. *unionen*

Det er ikke altid, at der findes et kaldenavn:

1. *Udenrigsministeriet*
2. *...*
3. *ministeriet*

Med stort skrives det fulde navn på niveau 1 og kaldenavnet på niveau 2, som altså også opfattes som et egennavn.

Kortformen på niveau 3 skriver vi altid med lille, undtagen i de navne, der er nævnt i [punkt 19.3](#).

19.2. Sondring mellem kaldenavn og kortform

Problemet er først og fremmest at skelne mellem kaldenavnet på niveau 2, som skal skrives med stort, og kortformen på niveau 3, som skal skrives med lille. For at en betegnelse skal kunne regnes for et kaldenavn, skal den normalt indeholde led, der angiver emne, ressortområde eller lignende. Er dette ikke tilfældet, har vi som regel at gøre med en kortform. Eksempel:

1. *Den Europæiske Socialfond*
2. *Socialfonden*
3. *fonden*

Ovenfor er kortformen enkel, men den kan også være kompleks (sammensat ord, flerordsudtryk):

1. *Forvaltningskomitéen for Hør og Hamp*
2. *Hørforvaltningskomitéen*
3. *forvaltningskomitéen*
1. *Det Rådgivende Udvalg for Miljøbeskyttelse i Særligt Truede Områder*
2. *Det Rådgivende Miljøbeskyttelsesudvalg*
3. *det rådgivende udvalg*

Eksempler på komplekse kortformer, som altså skrives med lille:

ad hoc-grupper
ad hoc-udvalg

horisontale grupper
kodekskomitéer

<i>arbejdsgrupper</i>	<i>kontaktudvalg</i>
<i>associeringsråd</i>	<i>koordinationsudvalg</i>
<i>associeringsudvalg</i>	<i>ministerråd</i>
<i>blandede komitéer</i>	<i>paritetiske udvalg</i>
<i>blandede kommissioner</i>	<i>rådgivende udvalg</i>
<i>blandede parlamentariske udvalg</i>	<i>samarbejdsråd</i>
<i>faglige udvalg</i>	<i>styrelsesråd</i>
<i>forvaltningskomitéer</i>	<i>stående udvalg</i>
<i>forvaltningsudvalg</i>	<i>udvælgelseskomitéer</i>
<i>fælles råd</i>	<i>underudvalg</i>
<i>generaldirektorater</i>	<i>videnskabelige udvalg</i>
<i>generalsekretariater</i>	

Eksempler med alle tre niveauer:

1. *Samarbejdsrådet for Golfstaterne*
 2. *Golfens Samarbejdsråd*
 3. *samarbejdsrådet*
-
1. *Det Stående Udvalg for International Kontrol*
 2. *Det Stående Kontroludvalg*
 3. *det stående udvalg*

Eksempler med kun to niveauer:

1. *Associeringsrådet EU-Libanon*
 2. ...
 3. *associeringsrådet*
-
1. *Det Rådgivende Tekniske Udvalg*
 2. ...
 3. *det rådgivende udvalg*
-
1. *Det Nordatlantiske Samarbejdsråd*
 2. ...
 3. *samarbejdsrådet*

Sammenfatning af den almindelige regel: Der er tale om et kaldenavn, som skrives med stort, når emnet er udtrykt eksplicit (dvs. emnet i bred forstand, ressortområde eller lignende som i eksemplerne Hørforvaltningskomitéen og Socialfonden). I alle andre tilfælde bruges småskrivning, uanset om førsteleddet i det fulde navn er sammensat (forvaltningskomitéen) eller usammensat (kontoret).

19.3. Kortformer med navnekarakter

Kortformer kan undtagelsesvis have navnekarakter. Kortformerne af betegnelserne for en række EU-institutioner, f.eks. Kommissionen og Rådet, har således hos os fået en så stærk karakter af egennavne, at vi også skriver dem med stort på niveau 3. Der bør ifølge RO 2012 (§ 12.13.b) udvises stor tilbageholdenhed med at bruge stort begyndelsesbogstav i sådanne tilfælde, og nedenstående liste skal derfor betragtes som udtømmende:

1. *Den Europæiske Union*
2. ...
3. *Unionen*

1. *Det Europæiske Atomenergifællesskab*
2. *Atomenergifællesskabet*
3. *Fællesskabet*

1. *Europa-Parlamentet*
2. ...
3. *Parlamentet*

1. *Rådet for Den Europæiske Union*
2. *Ministerrådet*
3. *Rådet*

1. *Europa-Kommissionen*
2. ...
3. *Kommissionen*

1. *Den Europæiske Unions Domstol*
2. ...
3. *Domstolen*

1. *Den Europæiske Unions Ret*
2. ...
3. *Retten*

For alle disse navne gælder det, at sammensætninger hermed, der ikke selv er egennavne, skrives med lille: *fællesskabsbestemmelse, kommissionsforordning, kommissionsmedlem, ministerrådsmøde, parlamentsbeslutning, parlamentsmedlem, rådsdirektiv, rådssamling, unionsborger, unionsborgerskab.*

DEN PRAKTISKE ANVENDELSE AF REGLERNE OM STORE OG SMÅ BOGSTAVER – TYPEEKSEMPLER

20. BETEGNELSER, DER BETRAGTES SOM EGENNAVNE OG DERFOR SKRIVES MED STORT

20.1. Den fulde betegnelse for et land

De Forenede Mexicanske Stater
Den Føderative Republik Brasilien
Det Forenede Kongerige
Forbundsrepublikken Tyskland
Kongeriget Danmark
Storhertugdømmet Luxembourg

20.2. Verdenshjørner, når de bruges som betegnelse for et geografisk område

konflikter mellem Nord og Syd
Nord-Syd-dialog

*Syd-Syd-samhandel
Øst-Vest-konflikt*

Retningerne nord, syd, øst og vest skrives med lille.

20.3. Institutioner og organisationer og underafdelinger heraf

*Codex Alimentarius
De Forenede Nationer
De Forenede Nationers Organisation
Den Europæiske Ombudsmand (men personen: den europæiske ombudsmand)
Den Europæiske Patentmyndighed
Den Økonomiske og Monetære Union (ØMU)
Det Europæiske Råd
Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg
Europa-Parlamentets Generalsekretariat (men: generalsekretariatet, jf. [punkt 19.2](#))
Europarådet
Europarådets Parlamentariske Forsamling
Generaldirektoratet for Forskning og Innovation
Generalforsamlingen; FN's Generalforsamling (men: FN's 47. generalforsamling)
Generalsekretariatet for Rådet; Rådets Generalsekretariat; Rådssekretariatet
(men: generalsekretariatet; sekretariatet, jf. [punkt 19.2](#))
Kommissionens Generaldirektorat for Erhvervspolitik (men: generaldirektoratet, jf. [punkt 19.2](#))
Kommissionens Generalsekretariat
Sikkerhedsrådet
Taskforce for Menneskelige Ressourcer, Uddannelse og Ungdomsanliggender*

Angående styrende, besluttende og ledende myndigheder og instanser samt forskellige interne EU-instanser, se [punkt 21.15](#).

20.4. Andre institutioner og organisationer, hvis navn ikke umiddelbart viser, at der er tale om en institution eller organisation

Der kan være tale om forummer, konferencer, net, programmer, regionale samarbejdsområder og frihandelsområder m.m.:

*Det Europæiske Forum for Sikkerhed i Byerne
Det Europæiske Rådgivende Forum for Miljø og Bæredygtig Udvikling
Det Verdensøkonomiske Forum
EU-Forum for Internetkriminalitet
Grønt Forum

Den Europæiske Konference af Post- og Teleadministrationer (CEPT)
Den Internationale Arbejdskonference
FAO-Konferencen
FN's Konference om Handel og Udvikling (UNCTAD)
Konferencen til Koordinering af Udviklingen i det Sydlige Afrika (SADCC)*

Angående konferencer, der ikke har karakter af institution, se [punkt 21.5](#).

*Det Europæiske Kriminalpræventive Net
Det Europæiske Miljøoplysnings- og Miljøovervågningsnet*

Angående net, der ikke har karakter af institution, se [punkt 21.8](#).

FN's Miljøprogram (UNEP) (FN-organisation)
FN's Udviklingsprogram (UNDP) (FN-organisation)
Verdensfødevarerprogrammet (WFP) (FN-organisation)

Angående programmer, der ikke har karakter af institution, se [punkt 21.13](#).

Det Europæiske System af Centralbanker (ESCB)
Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS)
Det Nordamerikanske Frihandelsområde (NAFTA)

Forskellige former for landegrupper, f.eks. i forbindelse med internationale forhandlinger, inden for internationale organisationer og lignende, kan få egennavns karakter:

G8-Gruppen (men G8-landene)
Paraplygruppen

20.5. Udvalg, komitéer, grupper, netværk, paneler og underafdelinger heraf

Ad Hoc-Gruppen vedrørende den Flerårige Finansielle Ramme 2021-2027
De Europæiske Socialdemokraters Gruppe
Den Stående Landbrugsstatistiske Komité
Det Mellemsstatslige Panel om Klimaændringer; FN's Klimapanel
Det Regionale Panel under Stabilitetspagten
Det Rådgivende Udvalg for Vadehavet
EU-Netværket mod Fødevarer svindel
Euro-Middelhavs-Partnerskabet
Forvaltningskomitéen for Fiskevarer
Udvalget for Gensidig Bistand
Udvalget for Økonomisk Passiv Forædling af Tekstiler
Udvalget til Undersøgelse af Uretmæssigt Udbetalte Beløb
Udvalget vedrørende Videnskabelig Uredelighed
Økonomigruppen (etablering og tjenesteydelser)

20.6. Fonde

10. Europæiske Udviklingsfond
Den Europæiske Fond for Regionaludvikling
Den Europæiske Garantifond for Landbruget
Den Europæiske Socialfond
Den Europæiske Udviklingsfond
FN's Udviklingsfond for Kvinder
Samhørighedsfonden
Verdensnaturfonden

Derimod skrives betegnelsen *strukturfondene* med lille, idet den betragtes som en generisk betegnelse for fonde, der finansierer strukturforanstaltninger. Også betegnelsen *de europæiske udviklingsfonde* betragtes som en generisk betegnelse, der derfor skrives med lille, og som dækker over fonde, der finansierer udviklingssamarbejde.

20.7. Kulturelle begivenheder, sportsarrangementer, kampagner, mediebegivenheder

De Olympiske Lege
Den Europæiske Kunstfestival
Europæisk Kulturby
Aarhus Festuge

20.8. Kaldenavne på programmer, initiativer, fællesforetagender og lignende

Der kan være tale om kaldenavne, der er egennavne i sig selv, eller slagordsprægede udtryk, der har navnekarakter:

Borgernes Europa
Erasmus
Forenet om Biodiversitet
Kalejdoskop
Leonardo da Vinci
Lingua
Socrates
Ungdom for Europa

I modsætning hertil skrives den fulde betegnelse på programmer og lignende med lille, se [punkt 21.13](#).

Lange kaldenavne (flere end to mere betydningsfulde ord) på programmer og lignende følger reglerne for værktitler, se punkt 18.2.

20.9. Bygninger

Berlaymontbygningen
Børsbygningen
Europabygningen
Jean Monnet-Bygningen
Justus Lipsius-Bygningen

21. BETEGNELSER, DER IKKE BETRAGTES SOM EGENNAVNE OG DERFOR SKRIVES MED LILLE

Bemærk, at førsteledet i visse sammensatte betegnelser kan have så stærk navnekarakter, at betegnelsen skrives med stort, se [punkt 16.1.2.2](#).

21.1. Retsakter og lignende

21.1.1. Afgørelser

Rådets afgørelse af 10. maj 2012 om udpegelse af Den Europæiske Kulturhovedstad 2016 i Spanien og Polen

21.1.2. Aftaler

*den interinstitutionelle aftale
den nordamerikanske frihandelsaftale
EØS-aftalen*

21.1.3. Akter

den europæiske fælles akt; fællesakten

21.1.4. Arrangementer

arrangement om international handel med tekstilvarer

21.1.5. Beretninger, årsberetninger

*den almindelige beretning om Den Europæiske Unions virksomhed
27. almindelige beretning*

21.1.6. Chartre

*Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder
det europæiske energicharter; energichartret
miljøchartret*

21.1.7. Direktiver

*Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/13/EU af 22. maj 2012 om ret til
information under straffesager*

21.1.8. Erklæringer

*FN's menneskerettighedserklæring
erklæring om Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder*

21.1.9. Forordninger

*Kommissionens forordning (EU) nr. 333/2013 af 5. april 2013 om forbud mod
fiskeri efter hvid marlin i Atlanterhavet fra fartøjer, der fører portugisisk flag*

21.1.10. Grønbøger

*grønbog om modernisering af EU's politik for offentlige indkøb
Kommissionens grønne bog om skovbeskyttelse og skovinformation i EU*

Se dog [punkt 18.2.](#)

21.1.11. Henstillinger

*Rådets henstilling af 20. december 2012 om validering af ikkeformel og uformel
læring*

21.1.12. Hvidbøger

*hvidbog om tilpasning til klimændringer
Kommissionens hvidbog om kunstig intelligens*

Se dog [punkt 18.2.](#)

21.1.13. Kodekser, koder

IMDG-koden
kodeks for EDB-reservationssystemer
kodeks for god laboratoriepraksis
kodeks for godt landmandskab

Dog *Codex Alimentarius* (organisation under FAO og WHO).

21.1.14. Konventioner

Europarådets menneskerettighedskonvention
konvention om beskyttelse af havmiljøet i Østersøområdet

21.1.15. Meddelelser (herunder personalemeddelelser)

Kommissionens meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om et fælles europæisk dataområde
meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om forbuddene mod dyreforsøg og markedsføring og status for alternative metoder i kosmetiksektoren

Se dog [punkt 18.2.](#)

21.1.16. Memoranda

aftalememorandum om havnestatskontrol
memorandum om livslang læring

21.1.17. Overenskomster

den internationale kaffeoverenskomst
overenskomsten om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen; WTO-overenskomsten

21.1.18. Pagter

De Forenede Nationers pagt
fællesskabspagt om arbejdstagernes grundlæggende arbejdsmarkedsmæssige og sociale rettigheder; den europæiske socialpagt; socialpagten

21.1.19. Protokoller

finansprotokol
protokol om Danmarks stilling
protokol om økonomisk, social og territorial samhörighed

21.1.20. Rapporter

rapport om grænsehandel 2004
vismandsrapporten

21.1.21. Resolutioner

Rådets resolution af 22. marts 2007 om en strategi for et sikkert informationssamfund i Europa

21.1.22. Tariffer, nomenklaturer, fortegnelser

brugstariffen

De Europæiske Fællesskabers integrerede toldtarif (Taric)

den fælles toldtarif (FTT)

den kombinerede nomenklatur (KN)

det harmoniserede varebeskrivelses- og varenomenklatursystem; det harmoniserede system (HS)

21.1.23. Traktater

traktaten om Den Europæiske Union; EU-traktaten; TEU

traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde; EUF-traktaten; TEUF

Wienerkonventionen om traktatretten

21.1.24. Vedtægter, statutter

statutten for ESCB

statutten for medlemmerne af Europa-Parlamentet

vedtægten for tjenestemænd i Den Europæiske Union; tjenestemandsvedtægten

21.2. Cyklusser, dialoger, runder, forhandlinger, forlig osv.

den europæisk-arabiske dialog

det europæiske semester

Nord-Syd-dialogen (om Nord-Syd, se [punkt 20.2](#))

WTO-forhandlingerne

21.3. Særlige dage, uger og år

det europæiske handicapår

det europæiske sprogår

den europæiske narkotikabekæmpelsesuge

kvindernes internationale kampdag

21.4. Dimensioner

den europæiske dimension

den sociale dimension

forsvarsdimensionen

21.5. Konferencer, symposier, seminarer og lignende

Konferencer, der ikke har karakter af institution, skrives med lille. Angående andre konferencer, se [punkt 20.4](#).

den internationale arbejdskonference om søfartsspørgsmål

Euro-Middelhavs-konferencen

FN's konference om miljø og udvikling; Riokonferencen

Nordsølandenes anden ministerkonference

regeringskonferencen om Den Europæiske Union

seminar om dobbelt statsborgerskab

symposiet i anvendt statistik

21.6. Landes administrative enheder og historiske inddelinger

Ord som *delstat*, *provins* og *region* samt betegnelser for landenes administrative enheder skrives med lille begyndelsesbogstav, idet de ikke opfattes som en del af navnet:

delstaten Nordrhein-Westfalen
departementet Alpes-Maritimes
regionen Île-de-France; Île-de-France-regionen
Stockholms län

I danske navne på regioner og kommuner (og de gamle amter) er disse ord en del af navnet og skrives derfor med stort:

Lynby-Taarbæk Kommune
Region Hovedstaden
Region Nordjylland

21.7. Markeder

det fælles marked
det indre marked
fællesmarkedet

21.8. Net, der ikke har karakter af institution

de transeuropæiske net
det europæiske energinet
eltransmissionsnet
europæisk net af sundhedsoplysninger om stofmisbrug
informationsnet for landøkonomisk bogføring
telenet
tjenesteintegreret digitalnet; ISDN-net

Angående net, der har karakter af institution, se [punkt 20.4](#).

21.9. Rum og områder

det europæiske forskningsrum
det europæiske politiske samarbejdsområde
et europæisk retligt område
et frihedsrettighedernes område
europæisk rum for videregående uddannelse
fælles rum for frihed, sikkerhed og retfærdighed

21.10. Ordninger, systemer, instrumenter, faciliteter

den generelle præferenceordning (GSP)
den globale miljøfacilitet (GEF)
det europæiske monetære system (EMS)
det nye fællesskabsinstrument (NIC)
toldinformationssystem (CIS)

Dog skrives *Det Europæiske System af Centralbanker (ESCB)*, fordi det er navnet på en institution og ikke blot en ordning, og *Det Finansielle Instrument til Udvikling af Fiskeriet (FIUF)*, da det trods navnet er en fond.

21.11. Politikker

*den fælles fiskeripolitik
den fælles landbrugspolitik
den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik (FUSP)
EU's politik for udviklingssamarbejde
regionalpolitikken*

21.12. Priser

*Europas Kvinders pris (Europas Kvinder er navnet på en forening)
EU's litteraturpris
nobelprisen
Nobels fredspris*

21.13. Programmer, handlingsprogrammer, handlingsplaner, initiativer, fællesforetagender, projekter, aktioner, foranstaltninger, strategier, infrastrukturer, konsortier

*AI4EU-projektet
de integrerede middelhavsprogrammer (se [punkt 16.1.2.1](#))
energiunionen
den globale koalition "Forenet om Biodiversitet"
EU-aktion til støtte for De Forenede Nationers verificerings- og inspektionsmekanisme i Yemen
europæisk infrastruktur for åbne screeningplatforme inden for kemisk biologi
europæisk konsortium for en forskningsinfrastruktur
EU's vandinitiativ ("Water for Life"-initiativet)
fællesforetagende med henblik på gennemførelse af det fælles teknologiinitiativ om innovative lægemidler
fællesforetagendet Clean Sky
handlingsprogram til fremme af kendskabet til fremmedsprog i Det Europæiske Fællesskab (Linguaprogrammet)
handlingsprogram til fremme af ungdomsudvekslinger inden for Fællesskabet toldunionen*

Angående navne på og kaldenavne for handlingsprogrammer og lignende (f.eks. *Forenet om Biodiversitet*), se [punkt 20.8](#).

Angående programmer, der har karakter af institution, se [punkt 20.4](#).

21.14. Register

*register over beskyttede oprindelsesbetegnelser og beskyttede geografiske betegnelser
register over udledning og overførsel af forureningsstoffer
Unionens KP-register*

21.15. Styrende, besluttende og ledende myndigheder og instanser samt forskellige interne EU-instanser

*administrationen
ansættelsesmyndigheden
bestyrelsen
budgetmyndigheden
de tre formandskaber
direktionen*

formandskabet
regeringen
repræsentantskabet
trojkaen

Angående institutioner og organisationer og underafdelinger heraf, se [punkt 20.3](#).

TILLÆG

LISTE OVER ORD MED SÆRLIG STAVEMÅDE

RO 2012 giver i en række tilfælde to forskellige stavemåder for et ord. Oversættelsesafdelingerne har i en række tilfælde, der er angivet nedenfor, truffet et valg mellem disse alternative former. De stavemåder, vi har fravalgt, kan ses i RO 2012.

aconto		mens	
af sted		miks	
alle sammen		misbrug	misbruget
bagest		multimedie-	
bevilge		offer	offeret
bjærge		om bord	
byte	(uændret i flertal)	om end	
center	centret	orden	ordener
charter	chartret	præambel	præamblen
engros		register	registret
fiskerfartøj		ressource	
fiskerflåde		scenario	
fokus	fokuset, fokus	selv om	
forpligte	+ afledninger	semester	semestret
genbrug	genbruget	sokkel	soklen
glossar		sprogbrug	sprogbrugen
grøntsager		tackle	
handel	handelen, handler	test	(uændret i flertal)
handicap	(uændret i flertal)	tog	(uændret i flertal)
hektar	(uændret i flertal)	ton	(uændret i flertal)
hen imod		trin	trinnet, trinnene
hjemmel	hjemmelen, hjemler	virus	virussen, virusser
indkassere			(computervirus)
indvillige	+ afledninger	virus	virusset, virus (biologiske virus)
-ium	dog: medie	væsen	væsenet, væsener
job	(uændret i flertal)	våben	våbnet

CITERING AF ÆLDRE RETSAKTER

Ved citering af ældre retsakter, herunder retsaktstitler, følger vi den til enhver tid gældende Retskrivningsordbog og Retskrivningsinstruks og bruger dermed ikke bindestreger, forkortelser, stort- og småtskrivning eller stavemåder, som ikke længere er i overensstemmelse med de gældende regler. Således skal f.eks.

Rådets forordning ... om tilpasning af vederlag og pensioner for tjenestemænd i De europæiske Fællesskaber

gengives således:

Rådets forordning ... om tilpasning af vederlag og pensioner for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber

FORKORTELSER

Anvendelsen af forkortelser er bl.a. afhængig af interne regler for forskellige dokumenttyper. Hvis der anvendes forkortelser for nedenstående udtryk, anvendes de anførte stavemåder:

billion	bio.
for eksempel	f.eks.
henholdsvis	hhv.
med henblik på	mhp.
med hensyn til	mht.
med videre	mv.
per	pr. (forkortes altid)

I forkortelser såsom km² og CO₂ anvendes henholdsvis hævet og sænket skrift.

TAL

I løbende tekst er hovedreglen, at tal til og med ti skrives med bogstaver, mens tal over ti skrives med tal. Teksten kan dog med fordel ensrettes i tilfælde, hvor der forekommer tal både over og under ti.